

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 25. november 2016
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Tine Rahr Kristensen
Sagsnr.: 2016-0030-4773
Dok.: 2146131

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 848 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 30. august 2016. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Søren Pind

/

Jesper Jarnit

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 848 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Hvorfor kan politiet ikke ransage en bygning, hvor man ved hjælp af GPS kan spore en stjålen genstand til?”

Svar:

1. Politiet kan foretage ransagning af boliger og andre husrum, dokumenter, papirer og lignende samt indholdet af aflåste genstande, jf. retsplejelovens § 793, stk. 1, nr. 1. Politiet kan endvidere efter § 793, stk. 1, nr. 2, foretage ransagning af andre genstande samt lokaliteter uden for husrum. Det følger af § 793, stk. 2, at undersøgelser af lokaliteter eller genstande, som er frit tilgængelige for politiet, ikke er omfattet af reglerne om ransagning.

Ransagning af husrum, andre lokaliteter eller genstande, som en mistænkt har rådighed over, må kun foretages, hvis den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, og ransagningen må antages at være af væsentlig betydning for efterforskningen, jf. § 794, stk. 1.

Ved ransagning omfattet af § 793, stk. 1, nr. 1, dvs. bl.a. af boliger og andre husrum, kræves tillige, enten at sagen angår en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængselsstraf, eller at der er bestemte grunde til at antage, at bevis i sagen eller genstande, der kan beslaglægges, kan findes ved ransagningen, jf. § 794, stk. 2.

Ransagning af husrum, andre lokaliteter eller genstande, som en person, der ikke er mistænkt, har rådighed over, kan ske med samtykke fra den pågældende. I så fald er ransagningen i medfør af § 795, stk. 1, 1. pkt., ikke omfattet af retsplejelovens kapitel om ransagning. Er der ikke givet samtykke, kan ransagning af husrum, andre lokaliteter eller genstande, som en person, der ikke er mistænkt, har rådighed over, kun ske, såfremt efterforskningen vedrører en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængselsstraf, og der er bestemte grunde til at antage, at bevis i sagen eller genstande, der kan beslaglægges, kan findes ved ransagningen, jf. § 795, stk. 1, 2. pkt.

Ransagning må ifølge § 797, stk. 1, ikke foretages, såfremt det efter undersøgelsens formål, sagens betydning og den krænkelse og ulempe, som undersøgelsen må antages at forvolde, ville være et uforholdsmæssigt indgreb. Ransagningen skal således være proportional.

Disse betingelser hænger sammen med, at ransagning grundlæggende er et betydeligt indgreb i husfreden og privatlivets fred.

Det følger af § 796, stk. 1, at afgørelse om ransagning vedrørende de i § 793, stk. 1, nr. 2, nævnte genstande eller lokaliteter, som en mistænkt har rådighed over, træffes af politiet. I andre tilfælde træffes afgørelse om ransagning ved rettens kendelse, jf. § 796, stk. 2. Politiet kan dog træffe beslutning om at foretage ransagningen, såfremt undersøgelsens øjemed ville forspildes, hvis retskendelse skulle afventes, jf. § 796, stk. 3. I disse tilfælde forelægger politiet, hvis den, hvis husrum, lokaliteter eller genstande ransagningen retter sig mod, fremsætter anmodning herom, snarest muligt og senest inden 24 timer sagen for retten, der ved kendelse afgør, om indgrebet kan godkendes. Politiet kan endvidere træffe beslutning om at foretage ransagningen, hvis den mistænkte, hvis husrum, lokaliteter eller genstande ransagningen retter sig mod, meddeler skriftligt samtykke hertil, jf. § 796, stk. 5.

2. Sporings- og lokaliseringstjenester såsom tjenesten ”Find min iPhone”, der kan anvendes på en række elektroniske genstande, gør det i visse tilfælde muligt at finde frem til den geografiske placering af f.eks. en mobiltelefon eller computer, der er tabt eller stjålet. Med tjenesten er det bl.a. muligt at se på et kort, hvor genstanden er lokaliseret, låse genstanden, så den ikke kan anvendes, og få genstanden til at udsende en høj lyd, så den lettere kan lokaliseres.

Politiet er generelt meget opmærksom på de efterforskningsmuligheder, der følger af sporings- og lokaliseringstjenester, og politiet vurderer løbende, hvordan efterforskningen i sager, hvor stjalne genstande kan lokaliseres via denne type tjenester, kan optimeres. Det bemærkes i den forbindelse, at politiet i en række tilfælde – hvor oplysningerne har været tilstrækkeligt præcise – har lokaliseret stjalne genstande ved hjælp af forskellige sporingstjenester.

Politiet har endvidere udarbejdet en servicedeklaration om tyveri af genstande, der kan spores via sporings- og lokaliseringstjenester, hvoraf det fremgår, at politiet efter de nærmere regler i retsplejeloven kan foretage ransagning som led i efterforskningen, hvis det er muligt at finde frem til den geografiske placering af en stjålet genstand. Det beror imidlertid i hvert enkelt tilfælde på en konkret vurdering, om betingelserne for at foretage en ransagning er opfyldt.

Politiet foretager i den forbindelse en umiddelbar vurdering af validiteten af det pågældende sporingsystem, herunder i forhold til systemets præcision mv., ligesom politiet vil prioritere anmeldelsen alt efter forholdets karakter, herunder i forhold til genstandens værdi og det strafbare forhold, som der er mistanke om.

Serviceerklæringen er tilgængelig på politiets hjemmeside, www.politi.dk, og vedlægges som udskrift til Retsudvalgets orientering.

3. Der har i medierne for nyligt været omtale af en konkret episode, hvor en person ved hjælp af en stjålet mobiltelefons sporings- og lokaliseringstjeneste havde lokaliseret telefonen til Avnstrup Asylcenter i Hvalsø. Det fremgår, at politiet i den forbindelse over for personen oplyste, at de ikke kunne ransage, fordi personen alene kunne angive, hvilken bygning telefonen lå i.

Justitsministeriet har fra Rigspolitiet om den konkrete episode fået oplyst, at vedkommende af Midt- og Vestsjællands Politi blev gjort bekendt med, at den pågældende adresse, som telefonen var lokaliseret til, var et asylcenter med bygninger i fire etager med mange værelser, og at politiet derfor ikke i forhold til hvert af de værelser, det ville være relevant at ransage, vurderede at have det fornødne grundlag for at foretage ransagning med henblik på at finde den stjålne telefon.

Det er ofte vanskeligt ud fra GPS-oplysninger, der tilvejebringes via sporings- og lokaliseringstjenester, præcist at fastlægge, hvor tabte eller stjålne genstande befinder sig, idet sporingen er dynamisk med varierende grader af nøjagtighed, ligesom pejlingen alene er horisontal og ikke vertikal, og dermed ikke indeholder nærmere oplysning om, i hvilken højde sporings-signalet er afgivet.

Det vil således ofte alene være muligt at spore en stjålet genstand til et nærmere afgrænset område, og ikke til en mere specifik lokalitet. Hvis der således er tale om en etageejendom eller en anden beboelsejendom med høj beboertæthed, vil det typisk ikke være muligt at fastlægge med tilstrækkelig præcision, i hvilken specifik bolig den stjålne genstand befinder sig.

Justitsministeriet kan afslutningsvist henvise til ministeriets notat af 4. juli 2014 om tyveri af genstande, der kan spores via sporings- og lokaliseringss-

tjenester. Notatet blev oversendt til Retsudvalget ved Justitsministeriets besvarelse af 7. juli 2014 af spørgsmål nr. 839 (Alm. del) fra udvalget.